

ΝΕΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΙ ΕΘΝΙΚΩΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΙ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

LIBRAIRIE ET IMPRIMERIE

CI-DEVANT

E. J. BRILL.

LEIDE — 1904.

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Ἐφορεία Ι. Γ. Λαμπά. Κατάλογος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς. Γ'. Ἱστορία, γεωγραφία, περιηγήσεις, ἔθνογραφία, βιογραφία κλ. τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν. Ἐπιμελεῖα Παν. Δ. Καλογεροπούλου Βιβλιοφύλακος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς. Ἐν Ἀθήναις. 1903. Εἰς 4ον σ. 1-32.

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς, ἥτις ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτῆς περιόδῳ, ἥτις χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ὑπὲρ αὐτῆς δράσεως τοῦ ἀειμνήστου Τιμολέοντος Φιλήμονος, προέβη δι' ἀλμάτων εἰς τὰ πρόσω, εἶνε σήμερον καθίδρυμα παράλληλον τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, τὰ μέγιστα συντελοῦν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστήμης. Ἀριθμοῦσαν ὑπὲρ περὶ τὰς 170 000 τόμων, ἔχει ἰδίως πλουσιώτατα τμήματα νομικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ δημοσιονομίας, νέων ἑλληνικῶν δημοσιευμάτων ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦ 1833, ἑλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν καὶ ἱστορίας, γεωγραφίας, περιηγήσεων, ἔθνογραφίας, βιογραφίας τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν. Διὸ ἐπιτυχιστάτη ὑπῆρξε μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1900 ἔκδοσιν τοῦ Καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν Ἐφημερίδων (Α') καὶ τῶν Περιοδικῶν (Β') ἡ ἱναρξίς τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ἐνταῦθα ἀγγελλομένου Καταλόγου τοῦ πλουσίου Ἱστορικοῦ, γεωγραφικοῦ, βιογραφικοῦ καὶ ἔθνογραφικοῦ τμήματος. Μέγας δ' ἔπαινος ὀφείλεται ἐπὶ τῇ διευθύνσει τῆς συντάξεως καὶ τούτου τοῦ Καταλόγου εἰς τὸν ἀκάματον βιβλιοφύλακα κ. Καλογερόπουλον, ὅστις ἀπὸ εἴκοσι καὶ ἑννέα ἐτῶν ἀφιέρωσεν τὸν βίον εἰς τὴν μετ' ἀφοσιώσεως καὶ αὐταπαρνησίας ὑπηρεσίαν τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς.

Ὅτι δὲ ὁ συντάκτης καὶ ἐκδότης τοῦ Καταλόγου τούτου δὲν ἐπεχείρησεν ἔργον κοινόν, ἀλλ' ἐπεβάλετό τι δεόμενον μὲν χρόνου μακροῦ καὶ πόνου πολλοῦ, ἀλλὰ μεγάλως δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς μελετῶντας τὰ πάτρια, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ προλόγῳ περὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ νέου συστήματος τοῦ Καταλόγου τούτου. Καὶ δὴ μανθάνομεν, ὅτι ὁ Κατάλογος ἀπηρτίσθη ἐκ συντασσομένων διπλῶν δελτίων, τοῦ ἐνὸς διὰ τὸν ἀλφαθητικὸν κατάλογον καὶ τοῦ ἑτέρου διὰ τὸν καθ' ὕλην, ὃχι μόνον διὰ τοὺς συγγραφεῖς, μεταφραστὰς καὶ ἐκδότας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀπανταχοῦ τῆς ὑψηλῆς ἑλληνικῆς πόλεις καὶ ἀποικίας, διὰ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν, διὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἀναφερομένων Ἑλλήνων καὶ ξένων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἢ ἀλλοχοῦ δρασάντων ὑπὲρ ἢ κατ' αὐτῆς, διὰ τὰς ἐποχὰς ἀεὶ ἕκαστον σύγ-

γραμμα ὠρισμένως πραγματεύεται, διὰ τὰς τοποθεσίας τὰς μεγάλα γεγονότα ἀναμνησκούσας καὶ ἐν γένει διὰ πᾶν ὃ τι ἤθελε θεωρηθῆ ὡς συνδεόμενον μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ συντεῖνον νὰ διαλευκάνῃ ἑλληνικὸν τι ζήτημα. Σημειωτέον δὲ ὅτι πάντα τὰ δελτία παρὰ πέμπουσιν εἰς τὴν οἰκείαν σελίδα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συγγράμματος.

Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ ἀπλοῦ εὐρετηρίου τίτλων, ἀλλὰ περὶ βιβλιογραφίας ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην ἔννοιαν. Οὕτως ὑπὸ τὴν λέξιν Ἑλληνικὰ δὲν εὐρίσκομεν μόνον τὰς μεγάλας καὶ μικρὰς περὶ Ἑλλάδος καὶ Ἑλλανῶν συγγραφὰς Ἑλλήνων καὶ ξένων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἰδίαις πραγματείας ἐν περιοδικοῖς καὶ αὐτὰς τὰς ὀλίγας σελίδας καθολικῶν ἢ ἀλλοτρίων συγγραμμάτων, ἐν οἷς γίνεται λόγος περὶ Ἑλλανῶν, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ μίαν σελίδα, οἷον ἐν τῇ τοῦ Κουτσουνίκα Γενικῇ ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐν τοῖς τοῦ Ἀθ. Ὑψηλάντου Μετὰ τὴν ἄλωσιν. Τοῦτ' αὐτὸ δὲ βλέπομεν γινόμενον ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἄρθρων τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῷ πρώτῳ τεύχει. Ἀρκεῖ δὲ νὰναφέρωμεν, ὅτι ἡ λέξις Ἀνατολικὸν ζήτημα καταλαμβάνει ἑννέα σχεδὸν πυκνὰς διαστήλους σελίδας, περιεχούσας 414 τίτλους καὶ παραπομπάς.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀρκούσι βεβαίως πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ ἔργου. Πᾶσα τυχὸν παρατήρησις περὶ τῶν λεπτομερειῶν θὰ ἦτο ἄδικος. Καὶ λάθῃ ἂν ἐμφιλοχωρήσωσι, τὸ σύνολον εἶνε τοιοῦτο τὴν ἐπιβολὴν, ὥστε ὀφείλομεν δικαίως νὰ πειθύνωμεν θερμὰ συγχαρητήρια εἰς τὸν κ. Καλογερόπουλον καὶ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ καὶ εὐχρηθῶμεν τὴν ὅσον ἔνεστι ταχύτεραν συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἔργου.

Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ περατώσωμεν τὸ βιβλιογραφικὸν τοῦτο σημεῖωμα χωρὶς νὰ μνησθῶμεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τῶν ἀξιολογωτάτων ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς βιβλιογραφικῶν ἐργασιῶν τοῦ νῦν φίλου συναδελφοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπιστημονικῶς κατατάξας τὴν Βιβλιοθήκην ταύτην καὶ καταβαλὼν περὶ τὸ βιβλιογραφικὸν μέρος τὴν ἀπαιτούμενην ἐκείνην προσοχὴν, ἧς τὸ παράδειγμα ἐκαρποφόρησεν ἔκτοτ' ἐν αὐτῇ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν παρ' ἡμῖν περὶ τὰ γράμματα σπουδαζόντων.